

Ki győzhet a Balkánon.

Bécs, október 8. Az antant csörteti kardját. De hogy a kardcsörtetés és a komoly, eredményes hadviselés két merőben egymástól különböző dolog, az már a most dúló világháború során többször is bebizonyosodott. Az antant-hatalmak kardcsörtetése ép ezért senkit meg nem ijeszt és úgy látszik, egyéb hatást nem is érnek el, mint hogy önmagukat és egymást bátorítják vele. *Konstantinoszra*, a görögök királyára sem voltak képesek ráijeszteni, pedig ő ugyancsak közelről hallhatja az antant kardcsörtetését. Vagy talán éppen e nagy közelség miatt nem ijedt meg? Némely dolgok ugyanis a közelből távolról sem olyan félelmetesek, mint messziről. A görög királynak eddigi állásfoglalása a mi balkáni akciónkat illetően a legszebb reményekkel kecsegtető. Az ő állásfoglalása tudniillik azt jelenti, — és ebben a görög vezérkar is osztozik, — hogy *Németország és Ausztria-Magyarország fegyverei a Balkánon is diadalmaskodni fognak*. Maga a görög király háborús tapasztalattal rendelkező hadvezér, amint a görög vezérkar is hadviselő férfiakból áll, akiknek a véleménye már ez alapon is sokkal inkább megbízható, mint *Venizelosz-e*, azé a krétai kalandoré, aki királyával ellentétben az antant győzelmére esküszik.

És ha olvassuk az angol, francia és olasz lapoknak a balkáni helyzettel összefüggő cikkeit, bármint erősködnék is az ellenkező mellett, kiérezzük belőlük, hogy ők csöppet sincsenek elragadtatva a balkáni helyzet új alakulásától. Az ütőkártya a mi kezünkben van és ők a játszmát már semmiféle mesterkedésekkel, áruló pillantásokkal és asztal alatti lábrugasokkal nem fogják megnyerni. A kártyakeverésnek vége, a lapok ki vannak osztva és az antantot senki és semmi sem fogja megmenteni a veszteségtől. A legösszintébb talán az olasz sajtó, amelyre a háború eddigi folyása — úgy látszik — rendkívül jótékony és józanító hatással volt. Amikor már az olaszok vezérlapja, a *Corriere della Sera* nyíltan azt írja: „*A közelebbi jövő sötétebb, mint valaha*”, akkor igazán csak a legfényesebben állhat a mi helyzetünk a Balkánon. És ennek az olasz megállapításnak az erejét megerősíti az a félénk önbiztatás, hogy „a Balkán a meglepetések országa és a mai viszonyok holnap már ellenkezőre fordulhatnak.” Ez csak afféle jámbor óhaj, olyan kapkodás a szalmaszál után, amelybe a fuldokló hadonászása közben belekapaszkodik ugyan, de azért jól tudja, hogy megmenteni nem tudja sem a saját ereje, sem a szalmaszál. Amikor már egy hadviselő-szövetség ilyen reményekkel várja sorsa jobbrafordulását, azzal bevallja, hogy a saját erejéhez nincs a legkisebb reménye és már csak abban bizik: hátha jön valami meglepetés, valami csoda... Az erőből fakadó bizalom helyett már csak a meglepetésbe, a csodába vetett remény tartja az antantban a lelket.

A párisi sajtó is érdekes kilengéseket mutat a háború folyamán. A mostani balkáni helyzettel kapcsolatban azon sajnálkozik, hogy „*hiányzott a diplomáciai akcióban az egységesség*”, csak természetes tehát, hogy több határozottságot vár a katonai eljárástól. Eddig az antant diplomáciájától várta minden üdvét a Balkánon. Azt hitte, a Balkán kis népeit maga mellé sorakoztatja és így növeli meg katonai erejét és a győzelem esélyeit. Ez tehát azt jelenti, hogy *a saját haderejének az elégtelenségéről meg volt győződve*. Ha nem szorult volna rá az antant erre a segítségre, bizonyára nem kiléncelt, nem kunyorált, nem alázkodott volna meg a kis balkáni népek előtt. Milyen jogon mer tehát most sikert remélni fegyvereitől, amikor a Balkán legértékesebb fegyverei — a bolgárokéi — nem *melleit*, hanem *ellene* küzdenek?!

Ne felejtjük el azt sem, hogy a Balkánon való fegyveres akciót nem az antant-hatal-

mak kényszerítették mi ránk, ellenben *a központi hatalmak voltak azok, akik az új hármútelek színteréül a Balkánt jelölték ki*. Tehát mi vagyunk azok, akik diktálunk. Most: a háborút, azután: a békét.

Akármely oldalról, akármely szempontból nézzük is a Balkánon előállott, jobban mondva teremtet és itt hangsúlyozni kívánjuk: az általunk teremtetett helyzetet, bizvást megállapíthatjuk, hogy minden annak a programnak a keretében fog lefolyni, amely programnak mi voltunk és mi leszünk a megállapítói. Ki hiszi, vagy ki hiheti józan fővel, hogy akár Angliának, akár Franciaországnak van számbavehető erőfölöslege? Ők a Balkánon csak úgy volnának kiadós katonai műveletek megindítására képesek, ha tekintélyes erőket vonhatnának el a nyugati harcterről. Csakhogy ugyanakkor legalább is ugyanannyi német haderő szabadulna fel. S amire a saját területek tápláló forrásaival való szoros kapcsolatban nem képesek az angolok és franciák, arra vajjon képesek lesznek-e az idegen balkáni területeken? Az anyaországtól távol hadseregeiknek élelmiszerezet, fegyverrel és munícióval való ellátása hasonlíthatatlanul nehezebb lesz, mint a nyugati fronton. Ezzel szemben a központi hatalmaknak ott lesz közvetlenül a hátuk mögött Ausztria-Magyarország és Németország kimeríthetetlen erőrezervoírja. Hol fogja az antant elhelyezni a sebesültjeit és betegeit?

Az Oroszország részéről remélt segítség is a minimum lesz. A Fekete-tengeren át nyújtandó segítség nagyon is kétes és vitás. Miért nem nyújtott Oroszország segítséget a Dardanelláknál küzködő szövetségeseinek? Bizonyára nem közömbösségből, hisz a Dardanellákat egyenesen Oroszország kedvéért erőszakolták az angolok és a franciák. Oroszország évszázados vágyának: a Dardanellák birtokbavevésének a megvalósításához a legkisebb erő sem tudta kifejteni. Azzal pedig, hogy a főesemények színtere nem a Dardanellák előtt lesz, hanem a Balkánon, Oroszország szempontjából a helyzet egy jótával sem válik kedvezőbbé. Ha Oroszországnak módjában állott volna a Dardanella-akcióba beleavatkozni, bizonyára nem mulasztotta volna el. Hisz az ő legvitisabb érdekeiről volt szó. Azzal, hogy a harc színterét most kiterjesztettük a Balkánra, Oroszország helyzete nem hogy jobbá vált, hanem egyenesen megrosszabbodott.

A világháború ötödik és befejező felvonása megkezdődött, mi nyugodtan várjuk a végét.

Megegyezés Amerika és Németország között.

Berlin, október 8. A *Wolff-ügynökség* magántudósítója jelenti *Newyorkból*:

A *Sun* írja: Annak a levélnek a hangja, amelyet gróf *Bernstorff* az *Arabic* ügyében *Lansing* államtitkárhoz intézett, *semmi kívánnivalót nem hagy hátra*. A sajnálkozás és a jövőre vonatkozó ígéret a legnagyobb mértékben kielégítő. Az amerikai nép bizonyára örülni fog, hogy *eltűnt az a felhő, amely az amerikai és a német kormány viszonyára nehezedett*. Bármilyen ellenkezésre talált is nálunk a nagykövet egyik-másik tényleges vagy csak állítólagos cselekedete, mégis *szívvelyes elismerés illeti meg őt, a békéltetőt*, a ki rávette kormányát, hogy tartsa tiszteletben tengeri jogainkat. Az amerikaiak szívesen elismerik azt a sikert, amelyet a nagykövet a csatatérnél magasabb harcterületen, a diplomácia terén szerzett és győzelmét, amelyet ő a két nemzet közti barátság fentartására kivivott. (M. T. I.)

Szegedi kadett a Galicia határán dúló harcokról.

(Saját tudósítónktól.) Egyik legutóbbi számunkban harctéri levelet közöltünk *Müller* Károly kadett, *Müller* János borkereskedő fiának derekas és önfeláldozó viselkedéséről. *Müller* a szeptember 25. és 26-án Novo-Alexiniecnél vívott harcokban az egyik lábán golyótól találva megsebesült. Most Szegeden fekszik a Katolikus Növendő Egyesület tiszti kórházában. Sebesülése nem súlyos természetű, könnyedén és élénken mondja el tehát azokat a küzdelmeket, amelyek sikeres befejeztével a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— Tíz-tizenkét kilométerrel Galicia határán túl Novo-Alexiniecnél vonalában volt a frontunk — kezdte elbeszélését *Müller*. Tőlünk kétszáz méterre mélyen beásva feküdtek az oroszok. Tüzérségünk, amelynek az oroszokéval szemben való fölénye ma már vitathatatlan, nagyszerűen belötte magát. Hullott a srápnél az oroszokra, akiknek frontja nagyon meggyöngült és már-már úgy volt, hogy rohamra mehetünk, amikor a mi arevonálunkon, pár száz méter rés támadt. Ezen a résen hirtelen két szotnya kozák vágatott be, egyenesen az arevonál mögé, a tüzérségi állás felé. Helyeinket természetesen nem hagyhattuk el, a kozákok lényegesebb akadályok nélkül juthattak el ágyúinkhoz, ahol a századost lelőtték, a többieket elfogták. Közben mi megkaptuk a parancsot a kozákok bekerítésére, ami meg is történt. Aki nem esett el közülük, azt fogságba ejtettük. Egy sem menekült közülük és ágyúinkat sem sikerült megrongálniuk.

— Ez szeptember 25-én történt. Még aznap este parancs érkezett, hogy felváltanak bennünket és mi két nap pihenőt kapunk. Körülbelül 30 kilométerrel lehet a front mögött az a helység, amelyben a két napi pihenőt töltenünk kellett volna. Fürdéshez készültünk ép, amikor alarmot fújnak. Gyülekezés és erőltetett menetelésen siettünk vissza a harctérre, ahol 4—500 méter hosszú vonalon ép ott sikerült az oroszoknak frontunkat benyomni, ahol az az ő harcavonalukba éket vert. Az oroszok nem a mi lövészárkainkat foglalták el, hanem hozzánk valamivel közelebb új árkot ástak, amelyet a mi elhagyott és hátrább fekvő árkunkkal összekötöttek. Miután kiadatott a parancs eredeti állásunk visszafoglalására, erős tüzérségi tüzelés következett. Szabad szemmel is láthattuk, hogy a nagyszerűen találó srápnélektől hogy ritkulnak az oroszok sorai. Mikor megállapítottuk, hogy eléggé meg vannak dolgozva ahhoz, hogy erős rohamot ne tudjanak állni, határozottunk. Az én szakaszomnak az elsők között kellett indulni.

Én tehát egy-két emberemmel egyenesen a géppuska-osztaghoz tartottam, parancsnokát lelöttem, embereit a géppuskákkal együtt elfogtam és hátra küldtem.

— Ezzel csak régi árunk fele lett a mienk. A másik fele üresen állt, de — amint rövidesen megállapítottuk — egy orosz tiszti patrul fészkelte meg magát benne. Veszedelmes szomszédság volt, amelyhez az árokan közeledni nem lehetett, mert egyenként leszedtek volna bennünket, ha pedig az árkon kívül közeledünk hozzájuk, természetesen a szemben lévő oroszok teritene le. Minthogy én álltam hozzájuk szakaszommal legközelebb, este egy emberemmel feléjük kezdtem kuszni az árokan. Rövidesen suttogást hallunk. Hasonfekve maradok, elveszem a legényem puskáját és őt visszaküldöm másikként. Egy-két pernyi várakozás után az orosz tiszti patrull vezetője világító pisztolyt süt el a levegőbe, amelynek fényéről megállapíthatam, hogy jeladás akar lenni. Én is lövök abba az irányba, amelyben a világító pisztoly fényénél az orosz tisztet láttam. Egy-két pernyi kínos és rettenetesen hosszúnak tetsző várakozás, amely alatt megállapíthatam, hogy lövésem talált. Azután kuszás nesze, lépések hallatszanak, érzem: ha most nem vigyázok, elvesztem. Az oroszok felém közeled-